

Avrasya Dosyası

TÜRK İŞBİRLİĞİ ve KALKINMA AJANSI

TİKA

SAYI : 131 • HAZİRAN 2000

Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitim Projesi

Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitim Projesi çerçevesinde; TİKA ile Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası arasında, "Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü" 12 Haziran 2000 tarihinde imzalanmıştır. Protokol Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin yanısıra, Güneydoğu Avrupa ve Afrika ülkelerini de kapsamaktadır.

Proje ile, merkez bankacılığı ağırlıklı olmak üzere, "Bankacılık ve Merkez Bankacılığı" alanında ihtiyaç duyulan konularda eğitim programları düzenlemek ve uygulamak, bu konularda ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmak, mevcut durum ve ihtiyaçları tespit etmek, dünyadaki gelişmeleri takip etmek, bilgi alış-verişi ve teknik yardım amaçlanmaktadır.

TİKA ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası arasında imzalanan protokol, sozkonusu amaçlar

doğrultusunda 3 yıl süreyle geçerli olacaktır.

Protokolü, TİKA adına Başkan Dr. Öner KABASAKAL, TCMB adına, İnsan Kaynakları Genel Müdürü Lütfi Şenol ÖZŞİMŞEK ve Genel Müdür Yardımcısı Dr. Mehmet ÖZDEMİR imzalamışlardır.

Protokol kapsamında;2000 yılı Ekim ayı içerisinde, Ankara'da yapılacak olan "Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitim Programı"nın hazırlık çalışmaları başlamıştır. Bu programa, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Bosna-Hersek, Gürcistan, Moldova, Ukrayna (Kırım) ve Arnavutluk Merkez Bankaları yöneticilerinden ikişer kişi olmak üzere toplam 20 kişinin katılması öngörülmektedir.

Gerçekleştirilecek projede, eğitim semineri yanında, sosyal ve kültürel aktivitelerle Türkiye'nin tanıtımı da amaçlanmaktadır.

AZERBAYCAN

 Bakü-Ceyhan petrol boru hattı projesi çerçevesinde, Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanan anlaşma Meclis Genel Kurulu'nda onaylanmıştır. Başbakan Yardımcısı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer anlaşmayla, Türkiye'nin 21'nci yüzyılda Doğu Batı arasında enerji köprüsü olmasını sağlayacak bir adım atıldığını ifade etmiştir.

Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı projesinin hayata geçirilmesine yönelik olarak 18 Kasım 1999 tarihinde İstanbul'da düzenlenen AGİT zirvesi sırasında Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanan anlaşma Meclis Genel Kurulu'nda görüşülerek onaylanmıştır.

Sözkonusu anlaşmayla, boru hattının geçeceği ev sahibi ülkelerin karşılıklı yükümlüklerinin ve yatırımcılar açısından projeyi teşvik edici hukuki ortamın yaratılmasına ilişkin prensiplerin belirlenmeye çalışıldığı belirtiliyor.

Bu çerçevede, anlaşmada petrolün serbest geçişinin güvence altına alınması, yatırımcılar ile ev sahibi ülke devletleri arasında çıkacak uyuşmazlıkların uluslararası tahkimde çözümlenmesi gibi prensiplerde yer almıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer, Genel Kuruldaki görüşmeler sırasında yaptığı konuşmada anlaşmanın Türkiye açısından önemini vurgularken, "21. Yüzyılda tayin edici olacak bu anlaşma ile Türkiye'nin dev projelerden birine ev sahipliği yapacağını belirtmiştir.

BOSNA - HERSEK

 Saray Bosna Kantonu Özelleştirme Ajansı Başkanı tarafından yapılan açıklamada, büyük ölçekli özelleştirme kapsamında satışa sunulacak devlet şirketleri ve kamuya ait mallar için çeşitli ülkelerden talep olduğu belirtiliyor. Bu çerçevede "Sarajka" alışveriş merkezi için Türk ve İtalyan firmalarının, "Zetra Olimpik Stadyumu" için Türk ve Alman Firmalarının, "Bristol Oteli" için Türk firmasının, "Bitumenka" şirketi için Avusturya, Slovenya ve Bosna Hersek firmalarının "Sarajevostan" ve "Cornet" için bir Alman firmasının "UNIS Energotennika" için bir Fransız firmasının, "GP Put Tuğla fabrikası için ise bir Avusturya firmasının teklif verdiği bildiriyor.

 Bosna-Hersek Merkez Bankası'nın girişimleri sonucunda Konvertibl Mark (KM) Haziran ayından itibaren Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerindeki döviz listelerinde yer alacaktır. Alman Markı (DEM)'na endekli KM, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Almanya, Macaristan, Slovakya, Slovenya ve İsviçre bankalarında da kullanılabilir.

 Almanya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) tarafından, Bosna-Hersek'e toplam 45,2 Milyon DEM tutarında teknik yardım verilmesine ilişkin anlaşma, BMZ ve Bosna-Hersek Dışişleri Bakanlığı tarafından imzalanmıştır. Anlaşma çerçevesinde verilecek teknik yardımın, acil ekonomik reformların hayata geçirilmesine yönelik projeleri kapsayacağı bildiriliyor. Sözkonusu yardımın 2/3'ünün Bosna-Hersek Federasyonu'na, 1/3'ünün ise Republika Sırska'ya verilmesi öngörülmüyor.

 Saraybosna'da "İnşaat ve Yeniden İmar Fuarı" 30 Mayıs 2000 tarihinde açılmıştır. İnşaat malzemeleri, ağaç endüstrisi ve el sanatlarının sergilendiği fuara 16 ülkeden inşaat, enerji, ulaştırma, telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren 460 firmanın katıldığı fuar 3 Haziran 2000'de sona ermiştir.

 Bosna-Hersek Federasyonu Bankacılık Ajansı raporlarında 31 Aralık 1999 itibarıyla,

Federasyondaki bankaların toplam sermayesinin 768.625.000 KM (DEM) olduğu, sözkonusu sermayenin % 55'inin devlet bankalarına, % 45'inin özel bankalara ait olduğu belirtiliyor. Ülkede 11'i devlet, 36'sı özel olmak üzere toplam 47 bankanın bulunduğu kaydediliyor.

KAZAKİSTAN

 Kazakistan'da faaliyet gösteren uluslararası bir petrol konsorsiyumunun Hazar Denizi açıklarında bulunduğu petrol rezervinin en az 15 milyar ile 20 milyar varil civarında olduğu bildirilmektedir. Japon basınında yer alan habere göre, aralarında Japon Indonesia Petroelum Ltd'ye (INPEX) bağlı bir kuruluşun da bulunduğu uluslar arası konsorsiyumun bulunduğu rezervleri dünyanın en büyük 5 petrol havzasından biri olacak. Haberde, sözkonusu alanda üretime 2004 yılında başlanmasının beklendiği, 2010'dan sonra ise günlük üretimin ortalama bir milyon varile çıkabileceği ifade edilmektedir. Uluslararası konsorsiyumda INPEX dışında BP Amoco, Royal, Dutch/Shell, Bg Plc, Phillips Petroleum, Exxon Mobil, Agip SPA, TotalFina Elf ve Statoil'un da bulunduğu kaydedildi. Bu projede % 7'lik payı bulunan Japonya'nın, tam kapasite ile üretime başladığında, 70 bin varil/gün ham petrole sahip olacağı belirtiliyor.

 Kazakistan Parlamentosu, Haziran 2000 ayında yapılan bir oylama sonucunda Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e özel yetkiler tanıyan bir yasayı kabul etmiştir. Yasa, Devlet Başkanı Nazarbayev'e, halefine ülkede olağanüstü hal ve askeri gücün kullanılması konusunda tavsiyede bulunma hakkı tanıyor.

KIRGIZİSTAN

 Kırgızistan ve Kazakistan hükümetleri arasında, su ve enerji kaynaklarının kullanımı üzerine, Bişkek'te bir anlaşma imzalanmıştır. Bu

anlaşma uyarınca, Kırgızistan Kazakistan'a, 580 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi ve sulama döneminde su vereceği ve mukabilinde de 396 bin ton kömür alacağı belirtiliyor..

Kırgızistan Maliye Bakanı Sultan Mederov ve Avrupa Komisyonu (AK) Kırgızistan temsilcisi Büyükelçi Michael Hamfriz, AK'nun "Gıda Güvenliği" programı çerçevesinde Kırgızistan'a bu yıl 8,5 milyon ECU vermesini öngören bir anlaşma imzalamışlardır. AK'nun Kırgızistan'a gıda yardımı, ülkenin aldığı 60.000 ton tahıl ile 1994 yılında başlamıştır. 1995-96 yıllarında yapılan ilave yardımlar TACIS ile birlikte yürütülen projelere yöneltilmiştir. 1997 yılından bu yana, para, doğrudan Kırgız Cumhuriyeti hazinesine transfer edilmektedir. "Gıda Güvenliği" programı yanı sıra AK, Kırgızistan'ın ekonomik bakımdan en az kalkınmış bölgelerine daha, iki değişik türden yardımda bulunmaktadır.

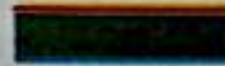
Malezya firması "Safuan", Kırgız Uluslararası Havayolları'nın kurucularından biri olacak. Kırgızistan Uluslararası Havayolları teşebbüs ortaklığının kurulması, Malezya firması "Safuan"ın Kırgızistan'da giriştiği başlıca işlerden biridir. "Safuan" grubunun başı Dato Matshah Safuan, Başbakan Amangeldi Muraliyev ile yaptığı bir toplantıda projeden söz etmiştir. Başbakanlık enformasyon ofisinin verdiği bilgiye göre, yatırımcılar proje çerçevesinde 3 milyon ABD Doları yatırım yaparak Manas havalimanının ikinci bloğunu yeniden inşa edeceklerdir. Teşebbüs ortaklığının imtiyazlı sermayesi 8 milyon US\$ olacaktır. Yatırımcılara göre, bu uluslararası havayolu şirketinin kurulması ticari ve ekonomik ilişkilere yeni bir hız kazandıracaktır.

Avrupa Birliği bu yıl için Kırgızistan'a 7 milyon ABD Doları yardımda bulunacak. Kırgız Hükümet yetkilileri paranın tarım sektörünü ve az gelişmiş yöreleri desteklemek amacıyla kullanılacağını açıkladı.

ÖZBEKİSTAN

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı 21 Mart 2000 tarihli bankacılık sisteminin

daha da serbestleştirilmesine ilişkin tedbirler hakkındaki kararnameyi yayınlamıştır. Kararname özetle şöyledir:

Ticari bankalar gelirlerinin % 25'ini ayırdıktan sonra küçük ve orta ölçekli işletme, küçük tarım işletmeleri ve çiftliklere ait yüksek teknolojik ve yeniliğe açık projelere muafiyetli kredi sağlayacak özel fonun kurulmasına ilişkin önerileri onaylanmıştır.

Ticari bankaların muafiyetli kredi sağlama fonu hesabından verilecek krediden elde edeceği gelirleri, sözkonusu meblağların anılan fon kaynaklarını artırmak üzere kullanması halinde, 5 yıl için gelir üzerinden alınacak vergiden muaf tutulması kararlaştırılmıştır.

Yabancı bankaların tecrübelerini göz önünde bulundurarak, sermaye miktarını sürekli geliştirmek için tüm imkanlardan yararlanmak suretiyle özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin çeşitli kredi kaynaklarını artırmanın, ticaret bankalarının en önemli görevleri olduğu teyit edilmiştir.

 Raiffeisen Investment AG Avusturya Şirketi "Uzkabel" Devlet A.Ş.'nin özelleştirilmesi için yabancı yatırımcı arıyor. Sözkonusu Avusturya şirketi Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Mülk Komitesi'ne Uzkabel Devlet A.Ş.'nin özelleştirilmesi konusunda danışmanlık yapıyor.

"Uzkabel", Dünya Bankası'nın katkılarıyla özelleştirilmesi planlanan işyerleri listesine girmiş bulunmaktadır. Dünya Bankası Özbekistan'daki işyerlerinin kurulması için 1998 yılında toplam 28 milyon ABD Doları kredi ayırmıştır. Devlet Mülk Komitesi'ne bağlı bireysel özelleştirme bürosu da 1999 yılında bahse konu kablo işletmesinin özelleştirilmesi konusunda danışmanlık yapmak üzere Raiffeisen Investment AG ile anlaşma imzalamış bulunmaktadır. Geçen yıl ortalarında "Uzkabel" senetlerinin satışı konusunda ihale duyurusu yapılmış ve yıl sonunda sonuçlarının açıklanması planlanmıştır. Kablo işletmesinin özelleştirmesini engelleyen konulardan biri ise hammadde sıkıntısıdır. Kablo işletmesine sadece

Almalık Dağ Metalurji İşletmesi'nden hammadde sağlanmaktadır.

Uzkabel'in 278 Milyon Sum (1.9 Milyon ABD Dolarlık) sermayesi bulunmaktadır. Sermayedeki hisselerin % 46.4'ünün sahibi devlettir. % 18.5 hisse senedi işletme personellerine ait olup, bunun dışında yine % 16.2'ü Asia-West ortak işyerine, % 16.9'u küçük A.Ş'lere aittir. Kalan % 9.1 hisse de şimdilik dağıtılmamıştır. Uzkabel, günümüzde büyüklüğü açısından BDT ülkelerindeki üçüncü işletme olup söz konusu ülkelerdeki jeofizik ve savunma alanında kullanılacak kablo üreten tek kuruluştur.

İşletmede yıllık 75 Bin ton bakır merdane, 16 bin kilometre telefon kablosu ve 6.9 bin ton petrol pompalarının yeraltına indirilmesinde kullanılacak kablo üretilebilir. 1996 yılında Uzkabel satış hacmi 16.9 milyon ABD Doları iken 1998 yılında 23.3 milyon ABD Doları olmuştur. Uzkabel üretiminin % 30'unu ihraç etmeyi başarmıştır.

 Özbekistan Cumhuriyeti'nde nakit döviz dönüşümüne ilişkin yürürlükteki mevzuatın bozulmasının engellenmesi, işyeri, kuruluş ve idareler tarafından Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayanlara sunulan hizmet için yapılacak ödeme şeklinin geliştirilmesi amacıyla Bakanlar Kurulu aşağıdaki Kararları almıştır:

1 Nisan 2000 tarihinden itibaren işyeri, kuruluş ve idareler tarafından Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayan gerçek şahıslara sunulacak ve EK 1'de gösterilen hizmetler için ödemeler konvertibil dövizle yapılacaktır.

2. Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayan gerçek şahıslar, işyeri, kuruluş ve idareler tarafından sunulan hizmetler için yapacakları ödemeleri (have ve demiryolları nakliyesi ve uluslararası karayolları nakliyesi hizmeti için yapılacak ödeme hariç) Ulusal Dış Ekonomik Faaliyetler Bankası, Asakabank ve Öz Sanayi İnşaat Banka yatırımcılardır.

Ödeme, Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı

olmayan gerçek şahısların Özbekistan'daki yetkili banka veya yabancı bankalarda açtırdıkları döviz hesaplarından transfer etme yolu veya plastik kartları aracılığıyla nakit konvertibl dövizle yapılabilir.

3. Hizmet karşılığı yapılan ödemeler hesabına anılan bankalarda meydana gelen döviz cinsinden gelirin % 50'si Özbekistan Cumhuriyeti Merkez Bankasına zorunlu satışa tabi olacak, kalan % 50'si de vatandaşlığı olmayan gerçek şahıslara ücretli hizmet sunan işyeri, kuruluş ve idarelerin özel hesaplarına aktarılacaktır.

Zorunlu satışa tabi tutulan döviz cinsinden gelir değerindeki Sum ve vatandaşlığı olmayan gerçek şahıslara hizmet sunan işyeri, kuruluş ve idare hesabına girecek dövizin hesaplara aktarma işlemleri bankalar tarafından üç gün içinde gerçekleştirilecektir.

4. Yetkili bankalara döviz cinsinden gelirin günlük olarak bankalara nakit olarak teslim etme zorunluluğu ve sadece özel girişlerde satma koşulları altında Özbek Hava Yolları, Özbekistan Demiryolları ve Özototrans şirketleri tarafından Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayan gerçek şahıslar, sunulan hizmet satışı düzeni korunmuştur.

5. yabancı hava yolları işyerleri, temsilcilikleri ve hava taşımacılığı ve bu çerçevede hizmet sunan diğer kuruluşlara, özel girişler açarak ve döviz cinsinden elde edilen geliri günlük olarak yetkili bankalara şahıslara uluslararası nakliye için dövizde satış yapma hakkı tanınmıştır.

6. Özbekistan Cumhuriyeti'nde, Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayan gerçek şahıslara ücretli hizmet sunma düzeni onaylanmıştır. Maliye Bakanlığı ve Devlet Vergi Komitesi, Merkez Bankası ve yetkili bankalar ile anlaşarak, Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı olmayan gerçek şahıslara ücretli hizmet düzenine uyulması ve nakit gelirin zamanında bankalara nakit olarak teslim edilmesi, hem de döviz cinsinden gelire zorunlu satışı üzerinden denetim uygulayacaktır.

7. Özbekistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası ve ilgili diğer bakanlık ve idareler aşağıdakileri yapacaklardır:

-Yürürlükteki mevzuata bahse konu kararname gereği yapılacak ekleme ve değişikliklere ilişkin önerilerini on gün içinde Bakanlar Kuruluna sunma,

-Mevcut belgelerin sözkonusu kararnameye göre uygulanmasını sağlama,

8. Sözkonusu kararnamenin uygulanması, Başbakan 1. Muavini Bahtiyar Hamidov ve Merkez Bankası Başkanı Feyzulla Mullacanov'un sorumluluğundadır.

TÜRKMENİSTAN

Tarım ve sanayi Türkmenistan ekonomisinin iki önemli sektörünü oluşturmaktadır. Topografik yapısı nedeniyle ülke topraklarının ancak %3'ünde tarım yapılabilir. Ülkenin en önemli tarımsal ürünü pamuktur. Türk Cumhuriyetleri arasında ikinci büyük pamuk üreticisi olan Türkmenistan'da son yıllarda üretilen pamuğun işlenmesine ve ülke içinde değerlendirilmesine önem verilmektedir. Türkmenistan'da petrol üretimi ve çırçır önde gelen sanayi dallarıdır. Son yıllarda petrol rafinerileri, doğalgaz çıkarılması, kimya sanayi, elektrik sanayi ve makine imalatı ile azotlu gübre, halı ve tekstil ürünlerindeki artış, sanayi sektöründe canlanma yaratmıştır. Hazar Denizi kıyılarında tuz üretme ve sülfür endüstrisi gelişmiştir.

Sanayi sektörü büyük ölçüde enerji, diğer doğal kaynaklar ve pamuğa dayalıdır. Ülkede sayıları hızlı bir şekilde artan tekstil fabrikalarının üretimi, toplam sanayi üretiminin 1/3'ünü oluşturmaktadır. Son yıllarda; suni gübre, sülfirik asit, amonyak deterjan ve diğer kimya tesisleriyle birlikte petrol işleme ve elektrik üretimine yönelik büyük kapasiteli yatırımların sayısında artış kaydedilmiştir. Çarçöv'de süperfosfat fabrikası,

Karaboğaz Gölü bölgesinde mirabilite, Gurdak'da sülfür, Çeleken yarımadasında iyot ve bromin fabrikaları vardır. Petrol ve doğal gaz üretimi sanayi için büyük bir potansiyeldir.

Türkmenistan'da petrokimya sanayi oldukça gelişmiştir. Ülkede Türkmenbaşı ve Çarçöv olmak üzere iki büyük rafineri bulunmaktadır. Yurt içinde üretilen petrolü işlemekte olan eski teknoloji Türkmenbaşı rafinerisinin kapasitesi yılda 5,5 milyon tondur. 1991 yılında işletmeye açılan Çarçöv rafinerisinde ise yılda 2,2 milyon ton ham petrol işlenmektedir. Ayrıca 1997 yılında polietan üreten bir tesis işletmeye açılmıştır. Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) üretimine yönelik proje çalışmaları sürmektedir. Türkmenistan Avrupa'ya LNG ihraç etmeyi planlamaktadır. Ülkede çıkarılmakta olan diğer mineralleri işleyen kimya tesisleri oldukça gelişmiştir. Kimya endüstrisi, toplam endüstrinin üçte birini oluşturmaktadır. Makine endüstrisi; petrol makinaları, pompalar, vantilatör buldozer ve kablo üzerinde yoğunlaşmıştır.

Türkmenistan, genel üretim ve tüketim yapısı açısından eski Sovyet Cumhuriyetleri'nden pek farklı olmayan bir ülkedir. Ülkede 70 yıllık geleneği bulunan, sınırlı mal çeşitliliğinin üretim açısından çok fazla değiştiğini söyleyebilmek zordur. Gerek üretim gerekse ithalatta temel eğilim, ana üretim malları açısından pazarı çeşitlendirmektir.

 Türkmenistan'da en büyük doğal gaz yatağı olan Dövleabat-Dönmez yatağındaki üretim tesislerinin altyapısının yenilenmesi son hızla devam ediyor. İsrail petrol konsorsiyumu "Merhav"ın petrol rafinerilerinin yenilenmesi çalışmalarına başladığı belirtiliyor.

 Türkmenbaşı Petrol Arıtma Tesisi bünyesinde 1000 hatlık telefon santrali Hicom DMS yüksek teknolojisi ile, Siemens tarafından kurulmuştur. Türkmenbaşı Petrol Tesislerinin ünitelerinin geliştirilmesi ve tesisin modernize edilmesi çalışmalarının devam ettiği belirtilmiştir.

UKRAYNA

 Merkez Bankası reeskont ve Lombard faiz hadlerini, üç aylık bir dönem içinde üçüncü kez düşürerek sırası ile yüzde 29 ve yüzde 34'e indirmiştir. Yeni faiz hadleri 10 Nisan tarihinde yürürlüğe girmiştir. İndirimden önceki faiz hadleri (yüzde 32 reeskont ve yüzde 37 Lombard) 24 Mart 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Merkez Bankası, ticari bankalar için mevduat munzam karşılığı nispetini de yüzde 17'den yüzde 15'e indirmiştir. Reeskont faiz haddi, Merkez Bankası'nın ticari bankalara açtığı kredilere uyguladığı, Lombard faiz haddi ise ticari bankaların Merkez bankasından Hazine bonolarını teminat göstererek aldıkları kredilere ödedikleri faiz hadleridir.

 Ukrayna'nın, ABD'den insani yardım kapsamında 500.000 ton mısır talep ettiği bildiriliyor. Tarım bakanı Ivan Kyrlyenko, Reuters ajansına, Ukrayna'nın tahıl üretiminin 1999 yılında 1,7 milyon ton mısır da dahil olmak üzere 24,4 milyon tonu ile 1945 yılından bu yana kaldırılan en verimsiz hasat olduğunu açıklamıştır. Ülkede 1998 yılında 26,5 milyon ton tahıl stok edildiği bildirilmiştir.

 Ukrayna Merkez Bankası verilerine göre, Ukrayna'nın federal bütçesindeki artış 738 milyon ABD Doları'dır. Ukrayna'nın yılın ilk iki ayında GSYİH'sı geçen yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında % 0.3 artış kaydetmiştir. Konsolide bütçe artışı federal ve bölgesel bütçeler toplamı ise 865 milyon Grivna'dır. Yılın ilk iki ayındaki GDP % 4,2'dir.

Ukrayna Hükümeti'nin düşük aylık ücretleri arttırma teklifi parlamento tarafından onaylanmıştır. Ülkede en düşük ücret 74 Grivna'dan 90 Grivna'ya (Hr) (16.5 ABD Doları) çıkartılmıştır. Ukrayna'da ortalama ücretlerin geçen yıl 200 Grivna civarında olduğu belirtiliyor.

TİKA'NIN HAZİRAN AYI FAALİYETLERİ

Uluslararası Kız İzci Kampı

 "Kız İzci Derneği" tarafından 25. Yıl kutlamalarının önemli bir etkinliği olan "Uluslararası Kız İzci Kampı" 20-30 Haziran 2000 tarihlerinde Çanakkale-Yahya Çavuş Orman Tesislerinde gerçekleştirildi.

Söz konusu etkinliğe TİKA'nın katkılarıyla, Kırım'dan 5, Romanya'dan 5, Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Topluluklarından 20 kişi olmak üzere toplam 25 kız öğrenci katılmıştır.

8. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları

 "Uluslararası Hazar Şiir Akşamları"nın 8'inci bu yıl TİKA'nın da katkılarıyla Elazığ'da gerçekleştirildi. 13-14 Haziran tarihleri arasında Elazığ'ın Hazar Gölü kıyısında düzenlenen programda Türkiye'den ve Türk Dünyasının çeşitli bölgelerinden ünlü şairler, şiirlerini kendi sesleriyle okudular.

Programa; Azerbaycan'dan Abbas Abdullah Hacaloğlu, Memmed-Aslan, Zülfiye İbadoba, Türkmenistan'dan Annagüli Nurmammed, İran'dan Kadir Güldiken, Nesir Paygozar, Özbekistan'dan Abdunazar Payanov, Kırgızistan'dan Toganbay Abdiyev, Kazakistan'dan Berik Jusipov, Gürcistan'dan Termeyhan Kurbanov, Altay Muhtar Cumhuriyeti'nden Nedy Yaguşeva, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden Mahmut İslamoğlu, Sevilay Sadıkoğlu,

Kerkük'den Dr. Mustafa Ziya katılmışlardır.

Şiir Akşamları'na Türkiye'den; Bekir Sıtkı Eroğan, Yavuz Bülent Bakiler, Yahya Akengin, Lale Müdür, Mehmet Ocaktan, R. Mithat Yılmaz, M. Zeki Akdağ, Ahmet Tevfik Ozan, Ataol Behramoğlu, İrfan Çiftçi, Filiz Bedük, Gazi Özcan, Mehmet Tahir Doluner, Nazım Payam, Mahir Gürbüz, Mevlüt Uluğtekin Yılmaz, A. Murat Kuşçubaşı, Halil Soyuer, Mahmut Bahar, Ethem Günen, Tarık Özcan, Ozan Taşdemir, Cemal Safi, Ömer Kazazoğlu, tamer Kavuran, Tacettin Şimşek katılmışlardır.

Hazar Şiir Akşamları çerçevesinde, "Türk Dünyası Meseleleri" paneli de gerçekleştirilmiştir. TİKA Başkanı Dr. Öner Kabasakal'ın yönettiği panele konuşmacı olarak Prof. Dr. Sadık Kemal Tural, Türkmenistan Büyükelçiliği Müsteşarı Anneguli Nurmammed, Yahya Akengin ve Azerbaycan'ın Ankara Büyükelçisi Mehmet Nevruzoğlu da iştirak etmiştir.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkmenistan'da İstatistik Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi Projeleri "KAYITDIŞI EKONOMİ" Semineri

 Piyasa ekonomisine geçiş sürecinde bulunan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın bu süreci daha kısa bir süre içinde aşmaları için gerekli olan istatistik altyapılarını uluslararası standartlarda kurma ve geliştirme çalışmalarına destek sağlanması amacıyla, "İstatistik Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi Projeleri" 1994 yılında başlatılmıştır.

Başkanlığımız ve Devlet İstatistik Enstitüsü işbirliğinde yürütülmekte olan sözkonusu projelerin izlenmesi, koordinasyonu ve finansmanı TİKA'nın, teknik hizmetleri ise Devlet

İstatistik Enstitüsü'nün sorumluluğundadır.

13-14 Nisan 2000 tarihlerinde Bişkek'te düzenlenen "IV. Üçlü Değerlendirme Toplantısı"nda proje kapsamındaki tüm ülke temsilcilerinin Kayıtdışı ekonominin kendileri için öncelikli sorun olduğunu dile getirmeleri üzerine, bu doğrultuda Ankara'da bir seminer düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

19-23 Haziran 2000 tarihleri arasında Ankara'da Devlet İstatistik Enstitüsü'nde düzenlenen kayıt dışı Ekonomi konulu seminere Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, ve Türkmenistan'dan toplam 9 kişi katılmıştır.

Döviz Kurları

Ülke / Para Birimi	1\$	Kazakistan / Tenge	140,950	Özbekistan / Sum	242,05
Arnavutluk / Lek	140,350	Kırgızistan / Som	47,00	Romanya / Lei	21,475
Azerbaycan / Manat	4,465	Bulgaristan / Leva	2,05	Rusya / Ruble	27,62
Bosna Hersek / KM	2,061	Makedonya / Denar	59,85	Türkmenistan / Manat	5200
Gürcistan / Lari	1,98	Moldova / Lei	12,60	Ukrayna / Grivna	5,40

Avrasya Dosyası

TÜRK İŞBİRLİĞİ ve
KALKINMA AJANSI
(TİKA)
AYLIK BÜLTENİ

ISSN 1300-1663

Sayı: 131 Haziran 2000

Avrasya Dosyası'ndaki bilgiler kaynak gösterilerek başka yayınlarda değerlendirilebilir.

TİKA adına
Sahibi
Başkan
Dr. Öner Kabasakal

Yazışma Adresi
Tika Yayın Birimi
Akay Caddesi No: 6
Küçükesat 06640 Ankara
Tel: (0.312) 417 27 90 (8 Hat)
Fax: (0.312) 417 27 99

Yapım - Baskı
GAYE A.Ş.
Tel: (312) 311 39 50
Faks : (312) 311 14 43

TİKA PROGRAM KOORDİNATÖRLERİ

ARNAVUTLUK : Rrugo Punetoret e Rilindje "Ish Biblioteko Kombetore"
No: 13, Kat: 5 • Tiran

Tel: (00.355.42) 40679 | Faks: (00.355.542) 40680

AZERBAIJAN : Hükümet Evi (Dom Sovet) Kat: 8, No: 841-836 • Bakü
Tel: (00.99.412) 93 64 24 - 93 10 24 • Faks: (00.99.412) 93 64 24

BOSNA-HERSEK : Chamber of Economy Building Brannislava Durdeva 10,
4. Kat, 71000 Saraybosna • Tel/Faks: (00.38.771) 655 289

GÜRCİSTAN : Chitadze 6, 380003 • Tiflis

Tel: (00.995.32) 98 54 30 - 95 30 46 • Faks: (00.995.32) 98 54 30

KAZAKİSTAN : Cumhuriyet Meydanı (Pl. Respublika No: 15) Kat: 4 Oda
No: 435 480013 Almatı Tel: (00.73.272) 634852 • Faks (00.73.272) 506656

KIRGIZİSTAN : Abdumomunov Caddesi, No: 193 • Bişkek

Tel: (00.99.63.12) 66 26 49 - 66 49 30 - 66 49 83

66 50 52 - 66 52 16 - 66 13 57

Faks: (00.99.63.12) 66 03 82

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ : T.C. Büyükelçiliği • Lefkoşe

Tel: (0.392) 227 23 14 • Faks: (0.392) 228 19 84

MAKEDONYA : Slavey Planina 4 2A 91000 Üsküp

Tel: (00.389.91) 228 806 • Faks: (00.389.91) 130 252

MOLDOVA : 277001 Or. Chişinau Bul. Stefan Çel Mare • Kişinev

Tel: (00.37.32) 27 76 06 - 27 76 44 • Faks: (00.37.32) 27 76 30

ÖZBEKİSTAN : Navoi Street, No: 44, 6. Kat

"Sredazgiprovdokhlopok" Enstitüsü • Taşkent

Tel: (00.99.871) 144 60 24 - 144 49 90 • Faks: (00.73.712) 42 05 55

TACİKİSTAN : Stratejik Araştırmalar Merkezi

Rudaki Caddesi, No: 40 Kat:7, Oda No: 703 • Duşanbe

Tel: (00.7.3772) 21 79 07 - 21 79 34 • Faks : (00.7.3772) 51 00 12

TÜRKMENİSTAN : Türkmenistan Gök Kuşak Anonim Ortaklığı Binası,

Kermine Cad. No: 92 Aşgabat

Tel: (00.99.312) 35 70 11, 39 32 19 • Faks: (00.99.312) 35 68 20

UKRAYNA : Yaltinskaya Str. No: 20 Kat:10, Simferopol, Krım 333640 • Ukrayna

Tel: (00.380.652) 23 98 16 • Faks: (00.380.652) 248 011